herpy

LEGUANER

Brown Anole

Anolis sagrei

Anolis sagrei er en lille, hurtig og jordnær anole fra Cuba, Bahamas og Mellemamerikas østkyst. Hannen er brun med en gul til dybrød hudlap under struben og forsvarer sit område ved at nikke og løfte og sænke forkroppen. Arten er hårdfør og dagaktiv, men meget sky, og den kræver UVB, levende foder og et terrarie med både grene og bund at løbe på.

Familie: Dactyloidae Tidligere navn: *Anolis sagrae; Norops sagrei; Anolis ordinatus; Anolis greyi*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**13-22 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**4-8 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-29 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**15-18**
Inkubation	**28-56 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står hverken på CITES-listerne eller i EU's bilag A-D og er ikke på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015). Den står heller ikke på EU's liste over invasive arter.

Om arten

Anolis sagrei er en lille, slank øgle med en kileformet snude, lange tæer med klæbende tåpuder og en lang hale. Grundfarven er lysebrun til mørkebrun, ofte med en lysere stribe langs ryggen flankeret af mørkere tegninger og lyse linjer ned langs siderne. Dyret kan skifte mellem nuancer af brun, sort og grå og viser undertiden gullige pletter, når det er ophidset. Halen har en køl, der fortsætter op ad nakken. Hannen har en stor hudlap under struben, som kan være blegt gul, orange eller dybrød, og som den folder ud sammen med et hurtigt nik for at imponere hunner og true rivaler.

Den samlede længde er 13-22 cm med hale. Hannen er den største, og hunnen er mindre og slankere. Hos hunner findes flere tegningsmønstre, fra striber til chevronmønstre.

Arten blev beskrevet i 1837 af Duméril og Bibron. Artsnavnet hylder den spanske botaniker Ramón de la Sagra. Den er nært beslægtet med *Anolis nelsoni* og tilhører den store slægt af anoler, hvis arter ligner hinanden meget.

A. sagrei er hårdfør og livlig, men meget sky: Den løber ved den mindste forstyrrelse. Arten er et dyr til at se på og ikke til at håndtere. Den er invasiv i store dele af verden (bl.a. Florida, Hawaii, Taiwan og Singapore), hvor den er kommet med planter i potter og trænger de hjemlige øgler tilbage, og et dyr må derfor aldrig slippes løs.

Udbredelse og levested

Anolis sagrei er oprindelig i Cuba, Bahamas, Cayman-øerne (Little Cayman og Cayman Brac), Jamaica og langs Mellemamerikas østkyst: Yucatán-halvøen i Mexico, Belize og den caribiske kyst af Guatemala og Honduras. Arten er indført til mange andre steder, bl.a. i det sydøstlige USA, Hawaii, Caribien, Taiwan og Singapore. Kortet viser kun det oprindelige område.

> **Oprindelig udbredelse:** Cuba, Bahamas, Caymanøerne, Jamaica, Mexico, Belize, Guatemala og Honduras.

LEVESTED

Arten lever i åbent og tørt til fugtigt lavland: kystnær krat, skovbryn, haver, mure og stakitter og tæt ved menneskers bebyggelse. Den er dagaktiv og mindre træboende end andre anoler. Den sidder mest på jorden, på lave grene, stammer og sten og solbader gerne, når vejret er varmt. Er det koldt, trækker den ind i læ.

Hannerne er territoriale og forsvarer et område med flere hunner ved at nikke, folde hudlappen ud og stille sig sidelæns. Arten er altædende insektæder: den tager insekter og edderkopper, men også snegle, regnorme, mindre øgler (også sine egne unger) og lejlighedsvis planteføde som figner.

Pasning

TERRARIET

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 60 × 45 × 60 cm (længde × bredde × højde). Større er bedre, og et terrarie på 60 × 60 × 90 cm giver langt mere at bruge uden meget større fodaftryk. Arten bruger både gulv og grene, så terrariet skal have begge dele.

Indret med grene i flere højder og vandrette solpladser, kork, lianer og tæt løv af levende planter som *Epipremnum* eller *Philodendron*. Bunden er mindst 5 cm kokosfiber og havejord med bladkompost øverst. Fjern ekskrementer dagligt, og skift hele bunden hver 3.-4. måned. Terrariet skal helst åbne forfra og have god ventilation, så luften ikke står stille. Låget skal være tæt, for arten er hurtig og slipper let ud.

Hold kun ét dyr i hvert terrarie. Flere dyr giver let konflikter, og to hanner må aldrig bo sammen. Vil du holde flere, går det kun med én han og to-tre hunner i et større terrarie med mange skjul og grene. Husk, at hunnerne så lægger æg.

TEMPERATUR

Luften skal holde 26-29 °C om dagen, og solpladsen skal have en overfladetemperatur på 32-35 °C målt med et infrarødt termometer. Den køligere side er 24-26 °C. Om natten er 20-24 °C passende. Det varmeste sted skal være øverst, og dyret skal altid kunne komme væk fra varmen.

Brug en halogenspot eller en anden lampe over en gren, og afskærm den, så dyret ikke kan brænde sig. Varmemåtter og farvede pærer er ikke velegnede. Mål med digitale følere på solpladsen og i den kølige ende. Er rummet koldt om natten, kan en keramisk varmeemitter på termostat holde minimumstemperaturen.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 60-80 %: lavere midt på dagen og højere om natten. Forstøv planterne og terrariet morgen og aften med en trykforstøver, eller brug et tåge- eller regnanlæg på timer, og mål med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Anolerne drikker vanddråberne fra bladene, og mange dyr forstår ikke at drikke af en skål; en lille skål med friskt vand og et drypanlæg hjælper. En fugtig skjulekasse med mos i terrariets øvre del hjælper også.

Ventilationen må ikke ofres for fugten. Står luften våd og stille, vokser skimmel, og dyret får luftvejsproblemer.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Anolis sagrei er dagaktiv og skal have UVB hver dag for at danne D3 og optage kalk. UVB-lampen skal give Ferguson-zone 2, dvs. et UV-indeks på højst omkring 3 på solpladsen. Et T5 HO-rør på 6 % eller en tilsvarende lampe i en reflekterende armatur passer, hvis afstanden til grenen passer til lampens styrke, så følg producentens anvisning og mål gerne. UVB går ikke gennem glas eller plastik, så et vindue er ikke en erstatning. Skift røret efter producentens anvisning, som regel hvert år.

Lyset er tændt 12 timer om dagen og kan følge årstiden: omkring 14 timer om sommeren og 10 timer om vinteren. Om natten slukkes det helt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten er insektæder og tager levende byttedyr, der bevæger sig: fårekyllinger, kakerlakker (fx dubia og discoider), græshopper, silkeorme, hornorme, små superorme og larver af soldaterfluer. Foderdyrene skal være lidt mindre end dyrets hoved. Variation er vigtig, og fede foderdyr som melorme og voksmøllarver gives kun af og til.

Unger fodres dagligt, og voksne hver anden dag med 2-3 foderdyr pr. gang. Støv foderdyrene let med kalk uden D3 ved hvert måltid og med et multivitamin 2-3 gange om måneden, og giv foderdyrene fuldfoder 1-2 døgn, før de gives videre. Anolerne foretrækker at æde oppe fra jorden, så en lav fodringsplatform i terrariets midte er praktisk. Vand i en lav skål skiftes dagligt, og dyret drikker også dråber fra forstøvede blade.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er sky, hurtig og ikke et dyr til håndtering. Opdrættede dyr falder bedre til end vildfangne. Er du nødt til at tage dyret op, så gør det roligt og kort; arten kan tabe halen, og den gror ikke ud igen i samme form. Hannen er territorial og nikker med hovedet og folder hudlappen ud mod andre hanner og mod sit eget spejlbillede, så undgå spejle i terrariet. Hunner kan holdes sammen med en han, hvis terrariet er stort nok.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen er større og har en tydelig, farvet hudlap under struben, hunnen har kun en lille. Hunnen er slankere og har ofte en lys stribe langs ryggen. Dyrene bliver kønsmodne inden for det første år og kan yngle allerede sommeren efter klækningen. De skal være udvoksede og i godt huld, før de sættes sammen. Levetiden er omkring 4 år og højst 8 år i fangenskab.

PARRING

En han og to-tre hunner kan holdes sammen i et stort terrarie. Hannen nikker med hovedet og viser hudlappen, og parringen sker kort efter. Hunnen kan gemme sæd i lang tid, ofte gennem hele yngletiden, så en enkelt parring kan give mange æg. Yngletiden falder i den varme del af året, og avlen følger varme og dagslængde.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger ét æg ad gangen, en sjælden gang to, hver eller hver anden uge gennem hele yngletiden, i alt 15-18 æg pr. sæson. Hun graver ægget ned i fugtig, løs jord eller kokosfiber og dækker det til. Giv hende en bakke med mindst 5 cm fugtig, løs jord i terrariet. Ægget er lille og blødskallet. Hun kan lægge i blomsterkrukker og planter, og det er sådan arten spredes verden over, så tjek altid jorden, før planter flyttes.

INKUBATION

Æggene flyttes forsigtigt med samme side opad til en lukket beholder med let fugtigt vermiculit eller sand. Temperaturen skal være 26-28 °C; svingende temperaturer med toppe over 33 °C giver mange døde æg. Æggene klækker efter 4-8 uger, hurtigst ved høj temperatur. Tjek ugentligt, at underlaget er fugtigt, og at ingen æg mugner.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er meget små ved klækningen, knap 2 cm fra snude til kloak. De skal have mikrofoder som flyveløse bananfluer og nyklækkede fårekyllinger dagligt, støvet med kalk og vitaminer, og dagligt forstøvede blade, så de kan drikke. Hold ungerne i et terrarie, der er indrettet som de voksnes, men mindre, og skil hannerne, så snart kønnet kan ses, så de ikke kæmper.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Metabolisk knoglesygdom ved for lidt UVB eller for lidt kalk.
- Tørre eller sidende hudrester ved for lav luftfugtighed, især på tæer og hale.
- Luftvejsinfektioner ved dårlig ventilation eller for kølige forhold.
- Brændsår, hvis dyret rører ved en lampe.
- Udtørring, afmagring og stress hos nyindkøbte, vildfangne dyr.
- Mider og indvendige snyltere; nye dyr holdes i karantæne.

Gå til dyrlæge, hvis dyret ikke spiser i mere end en uge, er slapt, har slimflåd fra mund, næse eller øjne, hævelser, sår eller store pletter uden skæl.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.